SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 209. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 30, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го ЖОВТНЯ 1987 Ч. 209. РІК XCIV.

Д-р М. Лупул і д-р О. Пріцак отримали нагороди

Торонто (КФУС). — Канадська Фундація Українських Студій на своїх річних зборах в Ошаві, Онт., нагородила д-ра Манолія Лупула з Едмонтону, Альберта та д-ра Омеляна Пріцака з Кеймбридж, Масс. „Премія ми за визначну наукову працю в українознавстві". Престижеву премію у висоті 5,000 дол. признається видатним міжнародним науковцям, за їхній вклад в українознавство.

Кандидатів на „премію за визначну наукову працю в українознавстві" вибирається на рекомендацію Канадського Інституту Українських Студій, де дбайливо оцінюється праці і вклад кожного номіната. Такі премії наділяється щодва роки з нагоди дворічних зборів Федерації Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців. (ФУКПП).

Цьогорічні премії вручив голова ФУКПП Іван Сташук на бенкеті в готелі Голідей Інн в Ошаві. Новий голова ФУКПП, д-р Луї Мелоський та члени його дирекції з Вінніпеґу, що їх було обрано на тих же зборах, висловили признання д-рові Лупулові та д-рові Пріцакові за їхню важливу наукову працю та студії в українознавстві взагалі.

Д-р Манолій Лупул, що належить до третього покоління канадських українців, народився в Виллинґдоні, Альта. Він закінчив Альбертський університет бакалавреатом у 1951 році з педагогіки, а магістерку отримав в 1955 році в Міннесотському університеті. Від 1955-58-го року Лупул студіював в Гарвардському університеті, де й отримав докторат, спеціялізуючись в історії й філософії педагогіки з побічним предметом політичних наук. Його спеціяльність — це виховання й освіта національних меншостей західньої Канади та історія канадських українців.

Від 1976 до 1986 року д-р Лупул був членом-основником та першим директором Канадського Інституту Українських Студій Альбертського університету. За цих десять років під його керівництвом цей інститут перетворився у важливий науковий центр, якого річний бюджет сьогодні виносить поверх 600,000 дол.

Д-р Лупул був також головою редакційної колеґії проєкту англомовної Енциклопедії України від 1983 до 1986 року. Цей важливий для українознавства 5-томний твір видає Канадський Інститут Українських Студій разом з Науковим Товариством ім. Шевченка та Канадською Фундацією Українських Студій.

Д-р Лупул є активним також і в інших українських й не-українських організаціях та установах. Під сучасну пору він є заступни-

(Закінчення на стор. 4)

ЗАКІНЧЕНО ДОПИТУВАННЯ А. ШІФРІНА
А. ШІФРІН ВИЯСНЮЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ НА ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — У середу 28-го жовтня ц.р., свідок Авраам Шіфрін стояв через цілий день у перехресному вогні питань прокуратора Йона Бляттмана. Впродовж цілого дня цих допитувань прокуратора, Й. Бляттман старався як і попереднього дня здескридетувати свідка і виявити неточність і недоречність його зізнань. В першу чергу Й. Бляттман зосередив свою увагу на фальшивих документах, які на підставі зізнань А. Шіфріна підроблюють дуже влучно в КҐБ і відтак представляють їх на міжнародному форумі за правдиві. Прокуратор хотів доказати, що ці зізнання А. Шіфріна не мають підстави, бо саме твердження, що совєтські власті підроблювали документи на німецьких оригінальних блянках, щоб мати змогу компромітувати тих людей, які їм були невигідні, не вистачає, коли немає на це точних доказів.

В дальшому перехресному вогні питань, прокуратор хотів доказати, що А. Шіфрін не подавав вірних інформацій про Центр Дослідів Совєтського Союзу, якого він є головою. На запити Й. Бляттмана А. Шіфрін справді виявив, що цей центр міститься у його мешканні і не має більшої кількости працівників. Також випитували його про його правничий диплом і він відповів, що закінчив правничий інститут, але диплому ніколи не мав можливости отримати з причини воєнних обставин.

Прокуратор Й. Бляттман поставив також під сумнів зізнання А. Шіфріна про його зв'язки із колишнім каґебістом Хохловим, цитуючи книжку Джана Баррона про КҐБ, де говориться, що Хохлова мали отруїти. Однак тут прокуратор не прочитав точно вище згаданої книжки, що йому доказав оборонець. В згаданій книжці Дж. Баррона мова є лише про спробу отруєння Хохлова, а А. Шіфрін заявив, що говорив із Хохловим перед двома тижнями. Тому прокуратор мусів на вимогу суддів вибачитися за цю свою помилку.

Після перерви, опитування продовжувалися і темою їх була справа Катиня та документів, які мали знайти совєтські власті, які доказують, що злочини в Катині були зроблені руками німців. А. Шіфрін покликався на опубліковані зізнання різних свідків, що їх приготовив Святослав Караванський, прокуратор однак подав до відома, що у нього на руках в цій справі є звіт СССР із 1944 року і суддя Дов Лєвін прийняв цей звіт, як єдиний офіційний документ в цій справі.

Запити Й. Бляттмана були часто провокативні, як наприклад, про ролю українців на Заході, про книжку Джана Армстронґа про український націоналізм або чому свідок не належить до товариства в'язнів Сіону. Всі ці питання причинилися до того, що А. Шіфрін двічі заявив перед судом, що він має враження немов би його опитували працівники КҐБ, на що судді запротестували, а Д. Лєвін завважив, що либонь КҐБ не є так погане, коли він порівнює його до ізраїльського суду.

Після закінчення опитувань прокуратором ще декілька питань задав А. Шіфрінові оборонець Йорам Шефтель. Його питання торкалися фальшивки документів, джерел інформацій свідка і парапсихології, яка як відомо, попереднього дня була порушена прокуратором як ще одна можливість дискредитувати А. Шіфріна. Оборонець доказував, що парапсихологія це поважна ділянка і А. Шіфрін написав на цю тему окрему довідку, як також писав про неї такий поважний письменник як Артур Кесслер.

На цьому закінчено розправу на день 29-го жовтня ц.р.

Після закінчення її А. Шіфрін дав пресову конференцію представникам чужинецької преси та пресових аґентств, в якій вияснив чому саме він свідчить на тому суді. Причиною його свідчень не є сам Дем'янюк, бо він не може напевно знати чи він винен чи ні, але А. Шіфрін вважає, що Ізраїль ніяк не хоче зрозуміти жахливої ролі, яку відограє КҐБ. На його думку єдиний фашизм, що панує сьогодні у світі це в СССР, де досі роїться від таборів праці і тюрем і подібних карних засобів. Він теж уважає, що совєтський уряд зацікавлений в тому, щоб на Заході відбувалися суди проти мнимих воєнних злочинців, щоб в цей спосіб відхилити увагу від власних численних злочинів.

А. Шіфрін також заявив перед журналістами, що йому не дозволено перед судом говорити про американського підприємця приятеля СССР Арманда Гаммера, але тут він хоче ствердити, що А. Гаммер це агент КГБ. Свої твердження він обосновує листами В. І. Лєніна про цю особу.

На запитання журналістів, що він думає про численних свідків, які зізнають про вину І. Дем'янюка, і що він це той самий Іван Грозний з табору в Тремблінці, А. Шіфрін відповів відомою правничою „мудрістю", що ніколи не можна вірити свідкам, а лише фактам.

Е. ШЕВАРДНАДЗЕ ПРИБУДЕ У ВАШІНҐТОН

Вашінгтон. — У середу, 28-го жовтня, совєтське пресове агентство ТАСС і Білий Дім одночасно оголосили, що міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе прибуде в кінці тижня у столицю ЗСА для обговорення „проблем совєтсько-американських відносин". Як повідомив ТАСС, Е. Шеварднадзе прибуде у Вашінгтоні 30-го і 31-го жовтня.

У четвер, 29-го жовтня, Е. Шеварднадзе прибув в американську столицю, а в п'ятницю повинен зустрітися з Роналдом Реґеном, Джорджом Шулцом та іншими високопоставленими чинниками.

Вважають, що совєтський міністер прибув для того, щоб призначити дату нової зустрічі на вершинах, від якої Міхаїл Горбачов відмовився минулої п'ятниці на тій підставі, що президент Роналд Реґен не виявив бажання обмежити дослідження в ділянці створення протиракетної оборони з елементами космічного базування.

Про причини такого різкого повороту можна лише догадуватися. Про те, в чому заключається мета приїзду Шеварднадзе у Вашінгтон, розповів у вівторок кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс" Філіпові Тавбманові секретар ЦК КПСС Анатолій Добринін, який понад 20 років був совєтським амбасадором у ЗСА. Користуючись під час інтерв'ю з Тавбманом наперед приготованим текстом, надрукованим на машині по-англійськи, А. Добринін повідомив, що тепер М. Горбачов готовий зустрітися з Р. Реґеном і підписати майже готовий договір про ліквідацію ракет середньої дальности і оперативно-тактичних ракет в Европі.

Як сказав голова сенатської комісії у справах міжнародних відносин Клейборн Пелл, державний секретар Джордж Шулц повідомив Сенат, що цей договір „готовий на 98 відсотків".

За словами Добриніна, тепер Горбачов настоює лише на тому, щоб Реґен погодився обговорити заочно весь комплекс проблем совєтсько-американських відносин, у тому числі обмеження стратегічних ракетно-нуклеарних арсеналів і досліджень в ділянці протиракетної оборони.

Американська сторона вказує, що згідно з протоколом, наступна зустріч на вершинах повинна відбутися в ЗСА, однак покищо невідомо, погодиться Горбачов на такий варіянт чи запропонує знову нейтральну територію.

Добринін сказав Тавбманові, що Горбачов виклав свою позицію в листі, якого незабаром доставить Реґенові високопоставлений совєтський представник. Добринін відмовився сказати, про кого йде мова, але в той же день стало відомо, що цим післанцем буде Шеварднадзе, який викликав до себе американського амбасадора Джека Метлока і заявив йому, що хотів би терміново приїхати у Вашінгтон. Уряд ЗСА негайно висловив свою згоду.

Добринін пояснив події минулого тижня, коли Горбачов раптом порушив домовленість про нову зустріч на вершинах тим, що Шулц розчарував його своєю нездатністю дати конкретні відповіді на пропозиції про обмеження стратегічних озброєнь і протиракетної оборони, зроблені совєтською стороною. Під час зустрічі у п'ятницю Горбачов висунув ряд пропозицій про зменшення кількости боєголовок і крилатих ракет. За словами Добриніна, результат переговорів, що відбулися в Москві минулого тижня, був неправильно витлумачений на Заході як відмова Совєтського Союзу від зустрічі на вершинах.

На Балі преси „Веселку" репрезентуватиме Мая Попель

М. Попель

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Як уже інформовано українську громаду, Фундація ім. Мазепи, Фінансова комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та Спілка Укранських Журналістів Америки влаштовують в суботу 7-го листопада ц.р., Баль Української Преси в приміщеннях Шератон-Тара готелі у Парсіппані, Н. Дж.

На цьогорічному Балі діточе видання Укранського Народного Союзу „Веселку" репрезентуватиме Мая Попель, восьмилітня учениця третьої кляси народної школи Товер Гіл з Ґрінвіл у Мериленді.

Її ескортом буде Марко Македо з Шорт Гіллс, Н. Дж.

ВИХІДЦІ З КОМУНІСТИЧНИХ КРАЇН ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ЗАХІД

Ню Йорк. — Співробітник газети „Ню Йорк Таймс" Ричард Бернстін пише у числі з 27-го жовтня ц.р., що тоді коли західні країни психологічно підготовляються до змін у політичній співпраці між ними і Совєтським Союзом та Китайською Народною Республікою, група письменників і вчених, в більшості колишніх вихідців з комуністичних країн, виступила з формальною пересторогою Заходу і закликом не перенаголошувати занадто політики „ґласності" і економічної „перестройки" в СССР, бо велику частину цієї тактики можна зарахувати до пропаґандивної кампанії тамошніх лідерів, яка з реальністю ще не має нічого спільного.

Колишні еміґранти з В'єтнаму, Китаю, Совєтського Союзу, Чехо-Словаччини, Румунії, Мадярщини, Куби й інших країн, зібравшись тут на дводенних нарадах в суботу й неділю, 24-го і 25-го жовтня, дискутували на кількох сесіях про справи „змін" в СССР і Китайській Народній Республіці та аналізували кожну річ на окремих панелях, висновки яких пізніше подавали на пленарних сесіях голови комісій до загального відома.

В рамках цієї конференції відбулась також формальна пресова конференція з участю американської, етнічної і закордонної преси в приміщенні Омні Парк готелі, але відгуків, зокрема позитивних про цю конференцію не було багато, правдоподібно у зв'язку з існуючою тепер політичною атмосферою.

Конференцію спонзорував Дослідний інститут закордонної політики, консервативна інституція для закордонних студій, головна квартира якого знаходиться у Філядельфії. Конференція розглядала тему: „Майбутнє комунізму".

Згаданий кореспондент „Ню Йорк Таймс" пише, що поміркованому, а краще сказати об'єктивному політичному спостерігачеві було

(Закінчення на стор. 4)

Концерт Ю. Осінчук пройшов з великим успіхом

Д-р Ю. Осінчук

Ню Йорк. — Тут відбувся в суботу, 24-го жовтня ц.р., у престижевій залі Елліс Таллі Голл у Лінкольн Центрі черговий концерт відомої української і піяністки Юліяни Осінчук.

У виповненій залі можна було помітити поруч із численними українськими слухачами також велику неукраїнську публіку, яка з ентузіязмом приймала гру нашої піяністки.

Відомий музичний критик „Ню Йорк Таймсу" Бернард Голлед звичайно скупий на похвали, так написав про д-р Ю. Осінчук у рецензії що появилася в газеті з 27-го жовтня ц.р.: „Вже перша точна програма дала підсумки поважної привабливости гри цієї молодої ґрадуантки музичної школи Джуллярд. Ю. Осінчук відограла варіяції Бетговена в Ц-мінор з повним зрозумінням цього музики. Вона бачить ясно і має довір'я до своїх почувань, щоб інтерпретувати з глибиною музичну фразу і відповідно віддавати те, що грає. Шопен і Форе були відіграні з цими самими якостями і великою технікою... Зокрема балляда Шопена Ф-мінор прозвучала прегарно".

Далі рецензент зупинився на останніх двох творах українських композитотів. Він пише: „Вірко Балей у своєму 'Ноктюрні ч. 4' використовує звучність фортепіяну у вишуканий, високо драматичний спосіб. В центрі уваги є 13 „Інтерлюдій" ніжних афоризмів, кожний зі своїм питоменним забарвленням. Три „Прелюди" Валентина Бибика є стисло зорганізовані, переконливі малі фортепіянові твори, і подібно, як музика В. Балея, мають вони лише посереднє відношення до тональности, а Ю. Осінчук прикрасила обидва твори своєю грою прегарно".

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА НЮ ЙОРКУ ВІТАЛА Д. ШУМУКА

Д. Шумук промовляє на зустрічі в Ню Йорку.

(Фото: Я. Кулинич)

Ню Йорк (О.К.). — Перша публічна зустріч Данила Шумука із українською громадою міста Ню Йорк відбулася в п'ятницю увечорі, 16-го жовтня ц.р., у великій залі Українського Народного Дому. Господарем був місцевий Відділ Української Американської Координаційної Ради.

Понад 150 осіб, в тому ряд представників місцевих організацій, тепло вітали довголітнього в'язня совєтських тюрем і таборів, який своїм молодечим та енерґійним виглядом ніяк не показує десятків років страждань в ув'язненні.

Зустріч відкрив як господар інж. Микола Турецький голова Відділу УАКРади в Ню Йорку, а молитву перевів о. Лев Ґолден з церкви св. Юра. Привітальне слово до почесного гостя виголосив голова УАКРади д-р Іван Флис, в якому підкреслив незломну поставу Д. Шумука, якою він здобув підтримку Міжнародної Амнестії та цілого ряду урядів вільного світу. „Завдяки лицарській поставі нашого дорогого гостя, що видержав десятки років знущань і варварського трактування, справа прав людини в Україні і справа прав нашого народу на волю здобула великий розголос по цілому світі... Для нас це велика честь і радість привітати тут між нами шановного Данила Шумука, що понад чотири десятки років карався по тюрмах і концентраційних таборах трьох окупантів України: Польщі, Німеччини та СССР", — сказав д-р І. Флис.

Опісля коротко, але сердечно подякував за це привітання українців Ню Йорку Д. Шумук, підкреслюючи своє зворушення теплотою, якою зустрічають його земляки по всіх містах Канади та ЗСА. Він заявив свою безкомпромісовість у боротьбі з комунізмом, як найбільшим ворогом цілого світу.

Д. Шумук засів як дорогий гість посередині почесного стола, при якому були також, крім д-ра І. Флиса, і о. Л. Голдена, о. митрофорний протоієрей і настоятель собору св. Володимира Володимир Базилевський, д-р Богдан Шебунчак, голова Крайової Ради УАКР, д-р Юрій Солтис, голова Крайового Комітету 1000-річчя Хрищення України, д-р Омелян Пріцак, директор УНІГУ, ред. Осип Зінкевич, інж. М. Турецький, д-р Олег Волянський, голова Відділу УАКР в Керґонксоні, Н. Й., та члени Екзекутиви УАК-

(Закінчення на стор. 4)

ДОПОВІДЬ В НТШ

Ню Йорк. — Тут в суботу 31-го жовтня ц.р., о год. 5-ій вечора, Наукове Товариство ім. Шевченка у своїх приміщеннях при 63 Четверта авеню влаштовує доповідь п.н. „Від Костантина Великого до Володимира Великого: розвиток і поширення християнства у першому тисячолітті", яку виголосить Роман Борковський.

ЗАБАВА В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Тут в суботу, 31-го жовтня ц.р., о год. 9-ій вечора, у відновлених приміщеннях Українського Народного Дому при 92 Фліт вул., 71-ий відділ Союзу Українок Америки влаштовує традиційну осінню забаву. Грає оркестра „Темпо", вступ 8 дол.

Схвалено закон про допомогу старшим під час тяжкої хвороби

Вашінгтон. — У вівторок, 27-го жовтня, сенат схвалив закон, який забезпечує 31 мільйонові старших і безпомічних осіб видатки, під час серйозних захворювань. Ці видатки будуть заплачені у формі відповідного покриття коштів ліків, які хворі потребують. Закон схвалили 86 голосами проти 11 після того, як цей самий закон перейшов більшістю голосів у Палаті Репрезентантів.

Закон цей прийшов до Конгресу на пропозицію президента Роналда Реґена ще у лютому ц.р., а почин до нього дав д-р Отіс Бовен, секретар Департаменту здоров'я і допомоги населенню. Тепер сподіються, що Президент підпише цей закон і піде на кожний компроміс, хоча він висловив тепер занепокоєння, з яких ресурсів можна буде покрити видатки, які будуть з цим законом зв'язані.

Новий закон принесе найбільші зміни у програмі „медікер" від 1965 року і буде коштувати Уряд 1.4 більйона долярів цього року, а на черговий — 3.3 більйона.

Система „медікер" оплачує тепер видатки на хвороби 3 мільйонів осіб, що мають понад 65 років і більше. Тепер, коли в Сенаті перейшов закон про більшу допомогу для тяжко хворих, ті, що коирстуються „медікером", не будуть потребувати платити більш як 1,850 дол. за оплати шпиталя і лікаря. Досі не було такого точного окреслення, скільки можуть старші віком хворі платити видатків за лікування.

У Філіппінах комуністи застрелили чотирьох осіб

Маніля, Філіппіни. — Комуністичні партизани, а радше їхнє „командо смерти", виконали в середу, 28-го жовтня ц.р., політичний атентат на чотирьох осіб, між ними двох американських військовиків в одностроях і двох філіппінців, один з яких, правдоподібно, мав американське громадянство і свого часу служив в ранзі сержанта в американському летунстві під час Другої світової війни.

Спочатку були підозріння, що атентат могли виконати скрайньо-праві елементи, противники теперішнього президента Коразон Акіно, які бажали таким способом викликати замішання і причинитись до поглиблення внутрішньої кризи, але пізніше військова розвідка філіппінської армії і деякі американські розвідчі чинники встановили, що вбивством займалися комуністичні партизани, які погрозили навіть, що це, мовляв, тільки початок запляннованих мордів метою яких є підтримати рух філіппінців, які домагаються ліквідації американських баз в тій країні, щоб в той спосіб спричинитись до створення загального хаосу у якому комуністичному рухові, партизанські частини якого нараховують понад 10,000 вояків, буде легше діяти, бо леґальний уряд не матиме американського прикриття, хоч дотепер військові частини ЗСА не вмішуються до внутрішніх справ і не втручаються в жадні конфлікти.

Головний командир американських збройних сил на базах у Філіппінах ген. майор Доналд Снайдер видав гостре зарядження до усіх вояків бути обережними, у вільних днях не вдягатися в уніформу, не відходити без дозволу командування з баз. Як відомо, на базах у Філіппінах живе тепер 9,600 вояків, які можуть стати тепер прицілом комуністичного руху спротиву. Разом з родинами, охороною, бюровим персоналом і допоміжними силами, американці відповідають за 26,000 осіб.

Пентагон і Державний департамент покищо дуже обережно запротестував проти нападу на американських громадян, але речник Пентагону заявив недвозначно, що у випадку нападу комуністів на базу, чи прилеглі до неї приміщення охорона баз має наказ реагувати дуже швидко і рішучо, щоб не допустити до чергових жертв в людях і майні. Не треба виключати, кажуть політичні спостерігачі, що також інші терористичні групи, зокрема проіранська „Джігад" та інші сягатимуть своїми діями до американських баз, згідно з погрозою іранських керівників, що вони в скорому часі розпічнуть війну проти ЗСА в усіх країнах світу.

Головним прицілом комуністів у Філіппінах є летунські бази, зокрема база Кларк до якої є добрий доступ і на якій працюють чимало філіппінців і тому її легко інфільтрувати.

У ЗВ'ЯЗКУ З НЕСТІЙКІСТЮ нюйоркської також і світової біржі посадник Едвард Кач стримав набирання нових працівників. Як продовження цієї акції, мерой Кач відкинув 5-відсоткову підвишку для 4,000 працівників міського управління й поробив інші далекойдучі кроки для збереження стабільности міської економіки.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наслідки біржевого „землетрусу"

Велика більшість американських громадян не цікавиться біржею. Знаємо і бачимо те, що у західньому капіталістичному світі, зокрема й особливо в Америці, є безліч банків і щадничих кас, і там люди тримають свої ощадності, задовольняючись відсотками, які зрештою в усіх банках не однакові.

Деякі заможніші люди тримають свої ощадності в банках на короткий чи довший речинець. Існує загальна і правильна думка, що „гра на біржі" — це риск. Пересічний громадянин не орієнтується в акціях, що їх можна купувати чи продавати на біржі, і він мусів би мати свого біржового посередника, себто брокера, при чому не кожний брокер відзначається бездоганною чесністю. Тому до свого брокера треба мати довір'я і треба знати згори, що на коливаннях цін на біржі можна виграти або втратити, як і в кожній ризиковній грі.

Але минулотижневий раптовий і несподіваний спад всіх акцій на біржах в Ню Йорку і в Чикаґо, що потягнув за собою подібну кризу на біржах у Великобританії, Японії, в Гонґ Конґу тощо, став найважливішою подією дня: всі газети розголошували стан на біржі у великих заголовках на своїх перших сторінках, тому й усе населення цієї країни раптом почало стежити за телевізійними та газетними інформаціями про стан на біржі і за всіма тими справами, що пов'язані з отим біржовим „землетрусом". Те раптове заламання всіх акцій на біржах стало несподіванкою тому, що насправді нічого у світі економіки країни не змінилося. Державний бюджетовий дефіцит і дефіцит торговельного балянсу, який дійшов до астрономічної висоти, не був чимось новим — такий бо стан триває від років.

Економіка Америки за урядування Роналда Реґена поправилась, бо переборено інфляцію, розгорнувся будівельний рух, значно зменшилося безробіття і загал громадян поділяв оптимізм Роналда Реґена та вірив у певність завтрішнього дня.

Однак ця певність раптом захиталася. Численні часописні коментарі, заяви й інтерв'ю прерізних фахівців на телевізійних станціях, — всі вони зводяться до висновку, що годі передбачити, що буде завтра, бо в часі, коли на біржі настала раптова і несподівана паніка, — то фінансовий світ почав кермуватися настроями, а не розумом. Людина, яка прив'язує надмірну вартість грошам і вважає їх ціллю для себе самих, а не засобом для вигідного життя і конструктивного діла, включно з жертвенністю на корисні цілі, — така людина взагалі затрачує здоровий глузд. Цим пояснюють теж божевільний вчинок 53-річного Артура Кейна, одруженого й батька трьох дочок, урядовця з річною платнею 30,000 дол. Він захопився грою на біржі і заробив стільки, що купив дім вартости 400,000 долярів, з власним басейном, і загруз у довгах, льокуючи позичені гроші далі в біржових акціях. У минулому тижні, коли прийшов „крах" на біржі, цей Артур Кейн втратив мільйони. Пішов до найбільшої в Америці брокерської фірми Меррил Линч у Маямі на Флориді, там зажадав побачення із своїм брокером і застрілив того брокера, поранив ще одного біржовика і сам собі пустив кулю в лоб...

Ця подія ще більше налякала людей. Пересічні громадяни на запит представників аґенцій опитуванняздебільша відповідають, що вони не змінять своїх різдвяних плянів — закупів на свята. Отож заповідають, що торговельний рух роздрібної торгівлі не потерпить від цього біржевого „землетрусу". Різдвяний час щорічно є жнивом для крамниць і крамарів. Але може потерпіти торгівля люксусовими речами — дорогі автомобілі, гарні будинки — нерухомості, човни, дорогоцінності тощо. Коли ще місяць тому був жвавий рух у купні-продажі домів („ріл естейт"), — то тепер мало хто хоче позбутися свого дому, уважаючи, що це найпевніша льоката гроша.

Якщо в найближчих тижнях-місяцях біржа не виявить повороту до давнього поміркованого стану, якщо загальна атмосфера не зміниться у користь нового, чи пак давнього, довір'я до завтрішнього дня, то тоді може поважно потерпіти на цьому Республіканська партія. Це парадоксальна ситуація, бо гаслом Реґена був „мир і добробут" і він те гасло успішно реалізував. Заламання на біржах з відгуком по всьому світі дало поважний арґумент противникам Реґена і, — отже противникам цілої Республіканської партії, — бо демагогія буде приписувати йому вину в тому, що сталося на біржі. Покищо справа стоїть недобре. Але може ще зміниться.

Юрій Р. Рибак

ТВОРЧИЙ ЕЛЕМЕНТ У ПРАЦІ

Американські компанії повністю свідомі цього, що конечно потребують творчих працівників, одначе досі ще не встановили остаточних напрямних для їхнього керування. У загальному взаємне відношення працівника та фірми вже точно означено згідно з вимогою чи договором.

Справа трактування еліти працівників, до яких у першій мірі належать особи творчі — це справа дуже тонкої і крихкої природи. Факт є фактом, що підприємство потребує цього роду працівників, вони бо своїми новими ідеями та винаходами запалюють іскру його успіху і тим робом зміцнюють фундаменти не тільки існування, але й протиставлення конкуренції на ринку збуту, який часто старається опанувати закордон.

Керівництво компанії це розуміє і вважає творчий елемент своїх працівників як капітал. Але коли капітал не приносить доходу, то він не має комерційної вартости. Це наставлення відноситься теж до працівників, тому вони мусять продукувати. І тут джерело великої дилеми керівництва як затримати і створити сприятливе довкілля для праці науковців, інженерів, спеціялістів ринковости, реклями і т.п., а при тому „видушити" з них якнайбільшу продуктивність.

Ще треба багато простудіювати і прослідити ділянку адміністрації, що цікавиться людським творчим елементом, бо наукові досліди ще не розвинені і знаходяться у колисці. Тому і не один менаджер персонального відділу вживає імпровізацію сперту на логічності здорового розуму — а тому, що не всі учасники думають однодушно різно реагують на зарядження... Словом створилась заковика, яка остаточно повинна б вияснитись...

А покищо? Покищо гляньмо, що діється у реальному світі щоденної політики компанії, яка бореться постійно за осягнення якнайвищого зиску при якнайнижчому рівні продукційних та адміністраційних витрат.

Ось приклад компанійного стереотипного думання щодо впровадження нового продукту: „...щоб зробити щось творчого, потрібно зробити щось таке, що ніхто досі не зробив... а якщо хтось досі цього не зробив, то це може не мати успіху... а коли не матиме успіху то можна втратити на цьому багато гроша"... І тут із-за куліс на сцену виходить риск із усіми можливими і неможливими арґументами... Приймімо, що компанія остаточно таки хоче рискувати, а тоді творчі працівники отримують завдання розв'язати рівняння із невідомими!

Уважають, що найкраще керувати творчими людьми є залишити їх у спокої. Творчий тип людини потребує почуття свободи і контролі над власним проєктом. Він нехтує реченцем, звідомленням стану проєкту, кошторисом та іншими даними, що так чітко характеризують корпоративну бюрократію, яка настоює на постійні звідомлення чим осягає успіх технічної частини адміністрації, однак забуває, що „паперова праця" тільки охолоджує запал творчости.

Деякі автори вважають, що зразком менаджера творчих сил повинен бути імпресарій у театрі, який переконує і лестить самомотивованих акторів спектаклю, щоб довести їх до спільної цілі. А замість встановляти правила та давати зарядження він поступає як учитель, репетитор чи навіть як підбадьорювач. Іншими словами „як" сказати дає звичайно більше успіху ніж „що" сказати...

Згідно із загальними думками корпорацій, дорадників та професорів для осягнення найбільшої координації ефекту поміж потребами фірми, а свободою творчих одиниць, треба ясно встановити довгочасову мету проєкту, щоб тим способом здобути довір'я до працівників, які відповідно до цього себе пристосують. У такому поступуванні компанії скривається головна ідея, ціллю якої є вказати на вершок гори, що його компанія мусить осягнути без точного визначення як цей вершок здобути.

Однією з найбільш чутливих проблем для менаджерів є високий рівень енергії творчих працівників, що часто може закінчуватись нервовим заламанням, бо творці руководяться переконанням, мовляв, вони можуть перебороти всі перешкоди.

Тяжко припускати, що є така компанія, яка погоджується на кожну ідею науковців та інженерів, одначе коли настоювання працівників не увінчується успіхом тоді може притрапитись те, що раз вже притрапилось: „xerox" категорично відкинув був ідею будови нового типу особистого компютора. Тоді працівники забрали свої „причандали" та перейшли до фірми Apple і там вродився дуже популярний компютор MacIntosh...

Неприємна виринає ситуація для всіх, коли у фірмі винахідник чи інноватор „захворіє" на „примадонну". Лік на це можна знайти, однак, питання хто має проковтнути гірку пілюлю?

Здається, що так довго, як довго фірма потребує творчий елемент у праці для свого існування так довго старатиметься знайти для нього полегшу довкілля. Здається, що годі буде звести остаточно всіх працівників до спільного знаменника, бо хоча кожна людина рівна перед Богом, то Бог дав людям різні таланти для використання під час короткого їхнього перебування на землі.

„ПАПА – СЛОВ'ЯНИН ХОЧЕ БУТИ ЗІ СВОЇМИ БРАТАМИ"

II.

На цьому місці хочу ще раз підкреслити гідність людської особи. З цієї гідности — скріпленої хрищенням — випливає незаперечне право почитати Бога згідно зі совістю. Одним з основних прав людини, набутим у свідомості нашого часу — є право на релігійну свободу. Пошанування права Божого і людського проймає саме серце людини. В цьому напрямі звертаємо нашу молитву та особливу дбайливість і солідарність з боку цілої Церкви, щоб і ваші брати і сестри на батьківщині могли здійснити своє християнське покликання в повній свободі, віддаючи прилюдно шану Богові за голосом власної совісти, у вірі своїх предків, у своїм обряді та в єдності з власними Пастирями і Єпископами Риму.

6. Досвід довгих століть вчить нас, що зріст Божої Церкви, чи то на землях батьків, чи в країнах, де була змога вам в останніх десятиліттях створити нові парафії та епархії, не залежить тільки від історичних чи політичних умовин.

Духовний зріст Церкви, а через нього також і народу, залежить передусім від святости її членів і від помочі Божої ласки. Тому то Церква споглядає з надією на світських апостолів, на католицькі родини, що вже зі своєї природи творять „домашню церкву", та на молодь.

7. Знаходимось напередодні Синоду Єпископів, що має за тему „Покликання і завдання мирян у Церкві та в світі". В світлі цієї важливої події в житті Вселенської Церкви та в перспективі нарад доконаних на вашім Синоді, бажаю заохотити вас, Достойні брати, до практичних постанов, важливих для життя Церкви на відтинку апостольства мирян у парафіях і епархіях.

Знаю, що в рамках вашого Синоду діє особлива комісія „Апостольства мирян" і що та важлива тема була предметом нарад і дискусій на цьому і попередніх Синодах.

8. Розважмо на хвилину, дорогі брати, у світлі науки Вселенського Собору Ватиканського Другого, про ролю і місце мирян у Церкві, особливо в перспективі апостольства за посередництвом світських організацій і товариств.

Кожний християнин уже з самої своєї природи є апостолом, а зодягнений благодаттю святої Тайни Хрищення і Миропомазання, стає частиною Божого Люду і членом Таінственного Христового Тіла.

„Внутрі спільнот Церкви діяльність мирян є така конечна, що без них саме апостольство Пастирів не може бути успішним" (Апостолікам Актуозітатем, ч. 10).

Тому то християнське покликання здійснюється у спільноті. Вселенський Собор Ватиканський Другий з притиском підкреслив вагу організованого апостольства, яке „відповідає людським і християнським потребам вірних, а одночасно являється як ціль спільноти й єдности Церкви" (АА, ч. 18).

9. Всі ці організації і товариства мають за ціль збагатити післанництво Церкви, поглибити динамізм релігійного життя спільноти вірних. Тому то можуть вони розвиватися і приносити плоди тільки в церковній спільноті. Вони мають тій спільноті служити, оживляти її і об'єднувати. Під тим кутом погляду „об'єднання вірних з метою апостолування не має нічого спільного з тактичними часовими засобами" („Анджелюс", 2. VIII. 1987), з рухами, що є поза церковними структурами. Вони не можуть домагатися в імені Церкви і Пастирів висловлювати свої погляди чи вимоги.

10. До Пастирів, цебто до єпископів і священиків, належить турбота за апостольське дозрівання мирян, в дусі відповідальности і розшуків нових форм праці на терені епархії чи парафії.

На цьому полі ваша Церква має церковні Братства, що виросли на східній традиції. Вони відіграли в історії Української Католицької Церкви важливу ролю. Поруч тих товариств, яким признаємо великі заслуги, нехай постають нові, але завжди в єдності зі своїми Пастирями, з Помісною Церквою, в якій „є присутня і діє Христова Церква, Одна, Свята, Католицька й Апостольська" (Христос Господь, ч. 11).

11. Наші часи вимагають присутности мирян у церковних рядах на вершку епархії і парафії, особливо у сфері катехитичній, літургійній, добродійній, місійній і побудженні нових покликань.

Маю надію, що в цьому дусі Ви підняли конкретні постанови, в дусі цього „спільного душпастирювання", що його вимагають наші часи (див. „Анджелюс", 30.VIII. 1987). Найближчий Синод Єпископів принесе нам на цьому полі нові вказівки і поглибить цю живучу тематику для Церкви.

12. З тими постановами, що їх ви предкладаєте цій Апостольській Столиці, і які ще будуть збагачені вказівками найближчого Синоду Єпископів, увійдемо у Друге Тисячоліття з побажанням, „щоб Бог наш учинив нас гідними покликання і щоб силою наповнив усю вашу відданість доброті та ділу віри" (2 Сол. 1,11).

13. Від хвилини Святого

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Вода — джерело пального

У фантастичній повісті французького письменника Жуль Верна п. з. „Таємничий острів", автор вкладає в уста однієї із своїх дійових постатей таке питання: „А чим люди будуть опалювати свої доми, коли всі джерела пального на світі будуть вичерпані?" „Водою, — відповів капітан Немо, винахідник підводного судна „Навтілюс" — при тому маю на увазі, не саму воду, як таку, але її два хемічні компоненти: водень і кисень!"

Хоч ця фантастична повість була опублікована поверх сотню років тому, коли жоден з читачів цієї популярної, фантастичної повісти, не вірив у можливість здійснення прогнози легендарного капітана Немо, вона стала дійсністю на наших таки очах, а єдина річ, яка стоїть на перепоні її технологічному виконанні — це високий кошт розкладу води на її хемічні компоненти.

До речі технологія вже давно розв'язала б цю проблему, якщо б не казково низька ціна нафти, один ґальон якої, вже у передистильованім виді бензини, коштує дешевше, ніж ґальон газованої води, або т.зв. „зельцеру" чи „клаб соди".

Головний компонент води — водень, становить сьогодні вагомий фактор у нашій цивілізації, а конкретно в рільництві, який забезпечує людство перед маривом голодової смерти. Йдеться тут про те, що водень становить складову частину салітри, а через неї усіх добрив, що збільшили многократно збори нашої землі.

Сьогодні вирощуємо водень на промислову скалю, але не з прісної чи морської води, але з нафти, земного газу та коксу, себто з джерел обмеженої кількости.

Лябораторійно можна розкласти воду на її два основні компоненти, при допомозі електролізи, перепустивши крізь неї електричний струм. Для продукції водня у великих кількостях, слід користуватися величезними засобами електромагнетичної енерґії, кошт якої під сучасну пору є ще доволі великий.

Тому технологія звертає очі на електричний струм вирощений при допомозі атомової енерґії, проти якої ведуться численні протести людей, свідомих цього, що користування атомною енерґією, пов'язане з небезпекою для людського здоров'я.

Згадати б тільки Чорнобиль, в якому одна тільки неуваґа чи оперативний недолік став джерелом катастрофи та витіку радіяційного випромінювання, що затруїло пів Европи, знищивши докорінно найближче навкілля Чорнобиля, не тільки в тому, але й в наступних поколіннях. Бо атомова енергія, — це енергія визволена з ядер атомів матерії, яку можна порівняти з прометеївським вогнем.

З уваги на небезпеку радіяційного випромінювання, населення цілого світу влаштовує масові протести проти побудови нових атомових електростанцій, що обмежує можливості користування енерґією для розщеплювання води та масової продукції водня, як майбутнього пального для погону автомобілів.

Тому вчені починають продумувати сьогодні дуже серйозно над можливістю запрягти до продукції водня — соняшну енерґію. Нещодавно науковці Тексас Ей енд Ем компанії повідомили пресу про великий пролом у вирощуванні водня з морської води з допомогою кремієвих ланок соняшної енерґії, занурених в розчині кислотної води, в якій підо впливом електричного струму молекули води розщеплюються на атоми кисня і водня.

Згідно з інформаціями представників цієї фірми, ця метода розщеплення води, має можливість продукувати водень з 13 відсотками видайности, при чому 10 відс. видайности вважається сьогодні межею економічної видайности, при якій ціна випродукованого водня може вже конкурувати з ціною бензини.

Звичайно, це щойно початки, які натрапляють на цілу низку труднощів. До однієї з них слід зарахувати нестійкість максимальної видатности водня вирощеного соняшними кремієвими ланками, на електродах яких нагромаджується кремієвий окис, що спиняє перетворення соняшного світла в електричний струм.

На думку дослідників, доцьогочасні досягнення, не слід уважати досконалими і мабуть промине ще багато років, заки вдасться підняти кальорійну вартість водня до такого ступеня, щоб він міг конкурувати, наприклад з природним газом.

Перевага водня над іншими родами пального основується на його „чистому" згорянні. Одночасно з поліпшенням процесу вирощування водня, проводиться експерименти з погоном водня особових та вантажних автомобілів.

Згідно з поглядом водневих дослідників, — потрібне влаштування для продукції дешевого водню при допомозі соняшної теплової енергії можна змонтувати на подвір'ї зі заду кожного дому, головно оподалік від міських осередків, для огрівання домів, або погону водних помп для рільничих потреб (наприклад зрошування поля тощо).

Як звичайно, кожні початки важкі, але від чого людський ум та його винахідливість?

Олекса Біланюк

„І НА СТОРОЖІ КОЛО НИХ ПОСТАВЛЮ СЛОВО"

II.

На кожному з нас тяжить невідкличний обов'язок віддати для спільної великої мети свої найкращі зусилля. Кожен і кожна з нас повинні вибрати собі шлях, яким ми якнайбільше зможемо причинитися до її здійснення. Шляхи можуть бути різні, та всі вони в більшій чи меншій мірі ведуть до цієї мети, бо до неї спрямували їх ті, що їх вибрали. І навіть коли мені шлях мого сусіда не подобається, я зобов'язаний зберегти до нього пошану. Я можу його переконувати, щоб він змінив свій шлях, але навіть коли мені це не вдасться, я не смію публічно засуджувати його. Така взаємопошана є основою правдивої єдності. Лиш так слід розуміти єдність.

Щоб говорити більш конкретно, відважуся пригадати, що деякі гасла в „Енциклопедії Українознавства" проф. Кубійовича скритикували певні кола нашого суспільства. В цьому не було нічого злого, навіть навпаки, коли б критика була конструктивна. Та на запрошення проф. Кубійовича надіслати спростування до цих гасел — критика не відгукнулася, і далі публічно очорнює нашу Енциклопедію. Оце вже не єдність.

Широка і щедра підтримка, що її отримав від українського вільного суспільства Проєкт Енциклопедії — виразно і недвозначно свідчить про те, що ми зрозуміли, яку ключову ролю відограє шлях, що його вибрав професор Кубійович. Так як під час війни самих рук не досить, а треба ще зброї, щоб дати відсіч ворогові, так у теперішні т. зв. „мирні" часи не досить наших слів, а треба обоснованих доказів, щоб довести світові окремішність і повноцінність українського народу. Це зрозумів проф. Кубійович і дав нам у руки основну і необхідну зброю: „Енциклопедію Українознавства" та „Encyclopedia of Ukraine".

Ця енциклопедія — це настільний довідник правди про Україну. Проф. Кубійович саме вибрав цей шлях, а не шлях пропаганди. Енциклопедія допоможе нам ширити правду про Україну, а не „українську правду". Цим дехто і розчарований, бо автори гасел енциклопедії мали виразне завдання не перекручувати фактів „на нашу користь". Бо правда є лише одна. Якби була „українська правда", тоді були б теж „російська правда", „польська правда" та інші „правди" — і не знати якій із них вірити. Дійсна правда стоїть на своїх власних ногах і її не треба роздувати гаслами й емоціями. Вона перетриває все і залишиться правдою. А пропаганда лусне і розвіється. Під цим оглядом ми щасливі: за нами дійсна правда, а як така — вона непереможна і вічна. Тому немає жодного сумніву, що скорше чи пізніше вона заторжествує. Цим саме керувався головний редактор наших енциклопедій проф. Кубійович.

Тому для проф. Кубійовича не буде кращого ювілейного дарунку, як наш святковий обіт, наша тверда постанова: у нашому змаґу за вільну Україну все і всюди керуватися пошаною до правди, справедливости, людської гідности і до свободи людського духу. Лиш така пошана зробить нас сильними, бо з'єднає усі зусилля, усі підходи до справи, усі творчі сили для того, щоб не дозволити історії нашого народу закінчитися так, як закінчилися історії венедів, етрусків чи хозарів, чиїх нащадків багато, та народи зникли.

Не словами, а дією звеличаймо нашого дорогого професора: зосереджено і безперебійно, на кожному кроці і при кожній нагоді, причиняймося до ширення правди про нашу історію, наші традиції, про окремішність нашої багатої культури. Ширити перед світом правду про Україну є святим обов'язком кожного і кожної з нас.

Ми вже багато дечого осягнули і не лиш у вільному світі, але посередньо — „на нашій не своїй землі". Поява нашої Енциклопедії примусила великодержавних шовіністів дозволити на випуск у світ „Української Радянської Енциклопедії", розпочатої ще в 20-их роках, та друкованої аж після появи нашої Сарсельської ЕУ. Хоч ця совєтська енциклопедія повна осоружної пропаганди, вона багата на українську термінологію і є важною ланкою у естафеті збереження української мови.

Значні успіхи маємо у вільному світі. Порівняйте лиш гасла про Україну у виданнях „Енциклопедія Брittаніка" чи „Енциклопедія Амерікана" з років 1950 і 1980! Із словника „Вебстер Коллеґіейт Дікшенері" зникло твердження, що українці це „Little Russians", американське бюро паспортів вже призначило країну Ukraine гідною фіґурувати країною нашого народження у наших американських паспортах. Чільні газети і журнали „Ню Йорк Таймс", „Тайм", „Нюзвік", „Нешенел джеоґрафік" та інші вже щораз рідше плутають Україну з Росією.

Самі по собі ці зміни не зайшли. Вони зайшли наслідком тисяч, а то і десяток тисяч обдуманих листів і обдокументованих звернень до редакцій, видавництв і до державних чинників.

Та багато ще залишається зробити. В Америці мільйони школярів все ще користуються підручниками, де невігласно плутається історія і географія Русі-України і Росії. Хоча у найновішому широковживаному Webster's Ninth New Collegiate Dictionary, 1986, вже гарно справлено гасло „Ukrainian", донедавна було Ukrainian-Little Russian, ви під гаслом Russian ще знайдете: Russian — the three Slavic Languages, of the Russian people including Byelorussian and Ukrainian.

Щоб подбати, щоб така плутанина не повторилася в наступному виданні, слід писати ввічливі і грамотні листи на адресу: William A. Llewellyn, President and Publisher, Merriam-Webster Inc., 47 Federal St., Springfield, MA 01101. Хоч було зроблено чимало у тій справі, проте у чільному філателістичному довіднику SCOTT'S standard Postage Catalog, 1985, Vol. IV., на сторінці 843 ви все ще прочитаєте: (Location of Ukraine) — southwestern Russia, bordering on the Black Sea.

Видавництво SCOTT невідкладно треба засипати ввічливими листами з вимогою усучаснити їхнє знання географії. Адреса видавництва: Bert Taub, Publisher, Scott Publishing Co., 3 East 57-th St., New York, NY 10022 (Tel.: (212) 371-5700).

На превеликий жаль, таких прикладів все ще можна наводити безліч. Тому найкращим звеличанням нашого дорогого сл. п. професора буде наше поновлене зусилля активно і безугавно спростувати такі перекручення: проф. Кубійович дав нам для цього монументальний підручник: „Енциклопедію Українознавства".

(Закінчення на стор. 3)

Погас горіючий смолоскип

У 40-ий день смерти ред. Є. Зиблікевича

Хоч як прикро про те говорити, але ми — єдиний народ в Европі, який не зумів закріпити за собою на довшу мету своєї державної підметовости. Хоч, одночасно, можемо бути горді, що ми перетривали майже сім сторіч неймовірно важкого колоніяльного поневолення, в якому ми не тільки не втратили почуття своєї національної ідентичности, але зуміли також вкласти великий внесок у скарбницю нашої культури та цивілізації світу.

Це чудо стало дійсністю завдяки рушійній силі багатьох українських індивідуальностей, обдарованих природою вийнятковими талантами, політичним світоглядом та великим чаром їх особової харизми.

До таких індивідуальностей слід записати також редактора Є. Зиблікевича, широковідомого громадського та культурного діяча, який 16-го вересня ц.р. відійшов у вічність, проживши 92 роки життя та завершивши 70 років військової, революційної, журналістичної, спортової, наукової та видавничої діяльности.

У кожній з тих ділянок він залишив за собою нестертий слід своєї великої індивідуальности та свого небуденного інтелекту. Хто ближче знав його, мусив звернути увагу на його бистрий та аналітичний ум і незвичайний організаційний хист, які все, до чого доторкнулася його рука, перетворювали в конкретні та практичні досягнення.

І так спортове товариство „Сян" у Перемишлі за його головства добилося не тільки авансу до вищої окружної ліги копаного м'яча, але стало також власником спортового стадіону, другого в Західній Україні, поряд спортової площі „Сокола — Батька" у Львові.

Та сама історія повторилася зі спортовим Т-вом „Тризуб" у Філядельфії, який під його керівництвом та з допомогою його ідеї скріплення команди копаного м'яча українськими спортовцями з Південної Америки здобув у 1960-их роках тричі чемпіонат ЗСА в копаному м'ячі. Приблизно в тому самому часі він став власником модерно перебудованого прибуткового клюбового дому з великою авдиторією, в якому понад 20 років концентрувалося не тільки спортове, але й загальногромадське життя цілої української Філядельфії.

Цей дім став також фінансовою базою дальшого росту „Тризуба", позначеного купівлею 37-акрової посілости в Горшем, Па., яку перетворено на спортовий стадіон, на якому відсвятковано 50-ліття заснування спортового товариства „Україна" у Львові.

Але спорт становив тільки один сектор його громадської діяльности, яка тягнеться червоною ниткою від Першої світової війни, а докладно, від 1917 року, в якому він добровільно включився у формацію Січових Стрільців у Києві під командою пізнішого голови УВО та ОУН в Галичині. Після закінчення Першої світової війни ред. Є. Зиблікевич став комендантом УВО на округу Перемишль.

Дальшим етапом його діяльности (після більш як п'ятирічного арешту в польській в'язниці) була редакційна праця в перемиському „Українському Слові" та спортовому тижневику „Змаг" (якого він є співосновником), а після переїзду за океан — у філядельфійській „Америці" на пості головного редактора (1953-1962).

Але кожний великий чоловік завжди леліє в серці свою мрію. Такою мрією був для нього задум основати український Дослідно-Науковий Інститут імени В'ячеслава Липинського для дослідної та публікаційної праць його надзвичайно цікавого архіву.

Такий Інститут був оснований з його ініціятиви у Філядельфії в 1964 році, в якому він працював як головний директор та член редакційної колегії майже до останніх днів свого життя. З важніших досягнень цього Інституту, що дістав назву Східньоевропейського дослідного інститут ім. В. Липинського, слід відмітити купівлю власного дому, спровадження архіву В. Липинського та гетьмана Скоропадського до Філядельфії та публікацію матеріялів з тих архівів. Досі появилося 6 томів із запланованих 24-ох. Кожний цінує дбайливий друк, естетичне графічне оформлення, тверда полотняна оправа та старанна наукова редакція відомих українських вчених на еміграції.

На жаль, передчасна смерть ред. Є. Зиблікевича не дала йому змоги завершити публікацію запланованого корпусу творів, який, віримо, доведуть до кінця його послідовники в Інституті Липинського у Філядельфії.

Кажуть, не вмирає тільки та людина, що не залишила за собою сліду на піску життя. У тому редактор Є. Зиблікевич буде жити так довго, як довго існуватиме оснований ним Інститут, сповнений духом його великої індивідуальности, що горіла в його душі впродовж цілого його життя Прометеєвим вогнем, невсипущою енергією та харизмою його вийняткової особовости, яка з'єднувала йому приятелів його політично-громадським візіонерством та підкорювала ворогів логікою його розумування та блискучим плетивом його задумів.

Лев Яцкевич

Від хаосу паперів до впорядкованих документів

Уявіть собі звичайну коробку, а в ній безладно поскидані різні папери. Помножіть це разів на 50 і зразу зрозумієте, що ви буквально потопаєте в стосах паперу різного розміру, різної якости і з різним змістом. Вас починає огортати розпука — де знайти лад у цьому хаосі? Прямо неможливо!

Це приблизно віддзеркалює перше враження кожного архіваря, що береться впорядкувати будь-яку архівну збірку. Так було і з архівом Центральної управи Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб (ЦУ ОУК).

Два роки тому з ініціятиви Центральної управи ОУК розвинулася дуже корисна співпраця між Осередком української культури й освіти та Організацією Українок Канади. Результат співпраці — 51 том (один том — це архівна коробка розміром 29 см) упорядкованого архіву організації від 1934 до 1984 рр. і вичерпний довідник до нього.

Проєкт розвинувся у двох фазах. Літом 1985 року Центральна управа ОУК одержала дотацію від федерального Департаменту затруднення та іміґрації Challenge '85 на затруднення одного студента до клясифікації архіву ОУК 1934-1954, який вже зберігався в Осередку. Студент працював за вказівками і під наглядом архіварів Осередку. Того літа виготовлено перший перегляд матеріялів у архіві. Рівночасно Центральна управа ОУК успішно поробила заходи, щоб зібрати архів організації від 1954 до 1984 рр. і ці нові матеріяли доставила прямо до Осередку. Знову ж маса паперів! Прийшлося застановитися, як не попасти в розпуку, а довести діло до кінця.

Літом 1986 року Центральна урава ОУК знову подалася на дотацію до федерального уряду, але цього року їй не пощастило. Рівночасно Осередок, використавши нагоду проголошення нової програми субсидій для архівів, одержав 10,500 дол. від Канадської ради архівів на повну клясифікацію архіву ЦУ ОУК і виготовлення довідника до нього. Так розпочалася друга фаза проєкту.

У цьому другому етапі праця була інтесивна і вимагала багато терпеливости і дисципліни. Плян дії включав докладніші досліди про ОУК із ювілейних збірників організації, перегляд усього матеріялу (1934-1984), виготовлення повної схеми клясифікації на базі дослідів і перегляду матеріялів, перше загальне сортування матеріялів у загальні секції, аналіза пропонованої схеми клясифікації і встановлення потрібних змін, остаточне й детальне сортування документів у кожній секції, а тоді перевірка всіх матеріялів за правильним порядком і систематичним списом папок. Вкінці можна було почати виготовляти довідник до колекції. Архівний довідник включає інформації про організацію, схему клясифікації архіву і пояснення назв поодиноких папок у архіві.

Архівна збірка Центральної управи ОУК віддзеркалює історію та різноманітну діяльність організації від її заснування в 1934 році до 1984 року. Організація Українок Канади ім. Ольги Басараб виникла з праці жіночих гуртків Української стрілецької громади в роках 1928 і 1934 та розвинулася у всеканадську жіночу організацію з відділами у великих містах і зовсім маленьких містечках від Квебеку до Британської Колюмбії. ОУК є автономною організацією в системі Українського національного об'єднання (УНО) Канади.

В архіві зберігаються статути і протоколи, між ними перший „Статут ОУК ім. Ольги Басарабової схвалений Крайовою Конференцією ОУК дня 28-го червня 1937 р. у Саскатуні", фінансові книги і звідомлення, звіти Центральної управи, річні і місячні звіти відділів, обіжники до членів та матеріяли із 27 конференцій ОУК. Між листуванням Центральної управи зберігаються лист від визначної української письменниці Ольги Кобилянської та від визначної громадської діячки Олени Кисілевської. У 21 архівному томі задокументовано існування 64 відділів ОУК.

Окрема частина архіву є присвячена харитативній діяльності ОУК, зокрема різним допомоговим акціям, як наприклад, допомога вдовам і родинам членів визвольної боротьби (між іншим Ользі Петлюрі та Ользі Коновалець), допомога інвалідам, поміч політв'язням і репресованим в Україні, допомога рідним школам і садочкам в Европі, поміч студентам, а особливо допомога скитальцям після Другої світової війни, допомога воєнним зусиллям Канади через Червоний хрест та інші організації, моральна і матеріяльна підтримка українських вояків у канадській армії через Союз українських канадійських вояків за морем (СУКВ).

У секції про видавничу та самоосвітню діяльність організації знаходяться матеріяли про Діточий куток і Сторінку ОУК в „Новому шляху", дещо з матеріялів „Жіночого світу" — місячника ОУК, рукописи матеріялів до ювілейних збірників ОУК та різні інші видання. В окремій частині цієї секції є зібрані виховно-освітні матеріяли ОУК звичайно видані циклостилевим способом. Тут знаходяться реферати, доповіді, вірші та проєкти різних імпрез. Крім матеріялів ОУК тут також знаходяться виховно-освітні матеріяли інших організацій, з якими ОУК має близькі зв'язки, як наприклад, Союз Українок Америки (СУА), Комітет Українок Канади, Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

Вкінці є більша секція (11 томів), яка охоплює зв'язки Центральної управи ОУК з іншими організаціями. На першому місці є УНО і братні організації, далі Комітет Українців Канади (КУК), Світовий Конґрес Вільних Українців (СКВУ), СФУЖО і Комітет Українок Канади (ОУК є співосновником останніх двох організацій), а опісля різні інші українські й не-українські організації, в тому числі Amnesty International і National Council of Women of Canada.

До успіху проєкту причинилося багато людей. Крім відданої та систематичної праці платних працівників Лариси Розумної і Олега Шаварського, слід згадати велику технічну допомогу добровольців О. Гвоздулич і Н. Шеремети з ОУК, Марти Гринюк, Івана Гкушка і Богдана Козоріса з Осередку та Анни Вах з ЦУ ОУК, яка постійно була готова пояснити незнайомий матеріял.

Дослідники можуть користуватися архівом ЦУ ОУК в Осередку української культури й освіти в урядових годинах (184 вул. Александер схід, Вінніпеґ, Манітоба). Доступ до архіву є за дозволом Центральної управи ОУК.

Співпраця Осередку з ЦУ ОУК у цьому архівному проєкті вказує на можливості і потребу подібної співпраці з іншими українськими громадськими організаціями в зберіганні їх архівів. Питання на часі є не тільки чи кожна українська установа свідома важливости збереження документів про існування і діяльність своєї організації, але також чи вона поробила заходи, щоб такі матеріяли були відповідно впорядковані та збереженні у відповідному безпечному приміщенні. Осередок української культури й освіти, де зберігаються архіви різних організацій та поодиноких осіб, завжди готовий допомогти будь-якій організації створити з хаосу паперів систематично оформлену архівну збірку. Експеримент із архівом ЦУ ОУК є доказом успіху такого процесу.

С. Качор

І на сторожі...

(Закінчення зі стор. 2)

Ми є ланкою естафети українського народу на шляху до його державної незалежности. Знаменом, що ми його несемо і яке передамо новій зміні хай буде свобода духу і правда слова, а не загумінкованість і гонитва за матеріяльними добрами і вигодами. Ось як висловлює це Ліна Костенко:

Різні бувають естафети.
Міщани міщанам передають буфети,
Заяложені ложки, тупі ножі,
Глупоту свою і думки чужі.

Різні бувають естафети.
Воїни воїнам передають багнети.
Майстри майстрам — свої таємниці,
Царі царям — укази й темниці.

Різні бувають естафети.
Передають поетам поети
З душі у душу,
Із мови в мову
Свободу духу і правду слова,
Не промінявши на речі тлінні —
На славолюбство і на вигоду,
І не зронивши.
Бо звук падіння
Озветься болем в душі народу.

Найкращим дарунком для нашого дорогого професора Кубійовича буде щирий обіт не зронити нашого знамена і гідно передавати з душі у душу свободу духа і правду слова.

ЮҐОСЛАВСЬКА ГАЗЕТА „Політика" надрукувала результати опитування громадської думки в Словенії, які показали, що 53 відсотки словенців вважають, що було б ліпше, якби Словенія була самостійною державою, а не входила в склад Югославії. Словенія є найбільш економічно розвиненою частиною країни. Вона межує з Австрією і Італією і більш тісно зв'язана з Заходом. Це ж саме опитування показало, що лише 1.3 відсотка жителів Словенії вважають, що Союз комуністів Югославії, тобто правляча партія, продовжує користуватися повагою населення.

В пам'ять нашого Дорогого Приятеля

бл. п. Стефана Данилевича

замість квітів складаємо $50.00 пожертву на ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ.

ГАЛИНА І МИРОСЛАВ ЯРЕМКИ з родиною

У СЬОМУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

св. п. інж.

ВОЛОДИМИРА БОГАЧЕВСЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в четвер, 5-го листопада 1987 р. в Люрді, в церкві Успення Пресвятої Богородиці;
в п'ятницю, 6-го листопада 1987 р. о год. 8:30 ранку у Ню Йорку, в церкві св. Юра.

Дружина — ТЕТЯНА БОГАЧЕВСЬКА
Сини —
ЮРІЙ з дружиною РОМОЮ
ОЛЕГ з дружиною МИРОСЛАВОЮ
Донька — ОЛЕНКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ БАЧИНСЬКИМ
Внуки — АНЯ, БОРИС, АНДРІЙ, НАДЯ, МАЙЯ, НІНА

Президія Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО"

в жалобі повідомляє все членство і громадянство про смерть ПИСЬМЕННИКА

бл. п.

Анатоля Васильовича Галана-Калиновського

народженого в Гамаліївці, на Чернігівщині, 22-го серпня 1901 р., автора сімнадцяти книжок, оповідань і повістей, кол. редактора журналу „Пороги" в Аргентині та тижневика „Прометей" в місті Дітройті.

ПОХОРОН відбувся 5-го жовтня 1987 р. в Рочестері, Н. Й.

•

Родині Покійного висловлюємо наші глибокі співчуття.

Президія ОУП „Слово"

Українська Спортова Централя Америки і Канади та Делеґатура УСЦАК-Схід

з глибоким смутком повідомляють Українських Спортовців і все Українське Громадянство, що з Волі Всевишнього, дня 23-го жовтня 1987 року відійшов у Вічність, на 68-му році життя, наш довголітній Діяч в ланках плавання і лещетарства

бл. п.

ЯРОСЛАВ РУБЕЛЬ

ПАНАХИДА з численною участю спортових друзів відбулася в середу, 28-го жовтня 1987 р., веч.

ПОХОРОН — в четвер, 29-го жовтня 1987 р. в церкві св. Юра і опісля на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Опечаленій Вш. Дружині Ярославі з Родиною висловлюємо сердечні співчуття.

Управа УСЦАК
Управа Делеґатури — Схід

Українська...

(Закінчення зі стор. 1)

Частина почесного стола (зліва): д-р Б. Шебунчак, Д. Шумук, д-р І. Флис і д-р О. Пріцак.

Ради д-р Роман Барановський, Євген Стахів і Роман Данилюк. Вечером проводив один із провідних членів ОДУМ, Андрій Шевченко.

Після вечері виступив ряд представників організацій, що були широко заступлені на залі із привітаннями та грошовими датками для Д. Шумука. Від НТШ в Европі та Фундації Української Енциклопедії вітав гостя д-р Атанас Фіголь, від ОДВУ Володимир Процик, що передав від цієї організації грошовий подарунок, від кооперативи „Самопоміч" її президент д-р Роман Гуглевич, який вручив більшого чека, як також Р. Данилюк, що вручив чека від УАКРади.

Сердечно вітав Д. Шумука сеньйор українських журналістів ред. Іван Кедрин, який пригадав, що писав рецензію на спомини Д. Шумука, як і на спомини ген. Петра Григоренка, і перевів між ними паралелю як двох особливих українців, які ніколи не признавали над собою влади, ані чужої ані власної.

Подібне порівняння цих обидвох виїмкових постатей нашої доби зробила Надія Світлична яка вітала Д. Шумука від Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи, підкреслюючи ще, що обидва вони уособлювали непохитність то й одного, і другого обкинули камінням. Вона жаліла, що ген. П.Григоренкові не довелося пережити цього дня зустрічі тим більше, що цей день припав на 80-ті роковини з дня народження Покійного. У пам'ять його вона зложила від дружини Зінаїди книжку споминів ген. Григоренка та збірки поезій Івана Світличного і Василя Стуса. Із цієї останньої збірки вона з великим відчуттям, питоменним для її кожного публічного виступу, виголосила поезію „За читанням Ясунарі Кавабати".

Видимо зворушений Д. Шумук згадав свої зустрічі із Покійним поетом, а перед усім останню, коли В. Стуса вели у лазню. „Він станув на мості і дивився перед себе немов востаннє, прощаючи природу", — розповідав заслуханим присутнім Д. Шумук, а відтак просив присутніх встати і вшанувати пам'ять тієї великої постаті, вірші якої будуть жити довго після того, як нас усіх не стане.

Не менше зворушливо вітала Д. Шумука Евеліна Белюц, яка як дикторка радіопередач „Вільної Европи" згадувала що вона, читаючи у радіо виїмки зі споминів Д. Шумука „Пережите і передумане", не надіялася, що зможе його побачити. Йому теж в пошані віддеклямувала славні „Лебеді материнства" Василя Симоненка.

Проф. О. Пріцак підкреслив, що у навечер'я 1000-річчя Хрищення України ми, українці, повинні зробити іспит совісти і тому він радіє, що може серед нас вітати людину, яка допоможе нам передати концепцію України, і у якої ідея завжди стоїть перед партійними переконаннями.

Більшості вітаючих Д. Шумук відповідав короткими, влучними словами, підкреслюючи, що тут серед нас він знайшов більше України, як в Україні.

На закінчення вечора А. Шевченко попросив до молитви о. В. Базилевського, який привітав Д. Шумука не лише від себе, але від вдови по ген. П. Григоренкові і передав від неї книжку з відповідною дедикацією.

Ще довго після закінчення вечора гостя облягали присутні, щоб стиснути йому руку і перекинутися принаймні кількома словами. Для всіх він мав помимо помітної втоми сердечний усміх і щире слово.

72-ИЙ ВІДДІЛ СУА ВЛАШТОВУЄ РЕТРОСПЕКТИВНЕ „МУЗИЧНЕ МАТІНЕ"

Дня 8-го листопада 1987 року, у неділю о год. 3-ій пополудні, в Українському Інституті Америки у Ню Йорку відбудеться Святочний Музичний Фестиваль, організований 72-им Відділом Союзу Українок Америки для відзначення Срібного Ювілею Відділу. У його програмі візьмуть участь „музичні молоді таланти", — вже дорослі тепер, — які брали участь у перших „Музичних Матіне", як також і ті, що брали участь у концертах в останніх роках.

Чистий дохід призначений на будову Українського Музею у Ню Йорку. „Музичні Матіне", що їх нараховуємо 22 (до 1986 року), стали одними із найприємніших культурних імпрез у житті українського Ню Йорку; вони дають змогу молодому музичному дорostові виступити перед публікою доброзичливою, але й критичною. Гарні залі Українського Інституту, добірна публіка, елеґантна обстановка надають цим „Матіне" спеціяльного святочного настрою так, що і молоді мистці і публіка очікують цієї мистецької і товариської імпрези із зацікавленням.

Ініціяторкою „Музичних Матіне" була Марія Лисогір, професійна оперова співачка, член Міської Опери у Ню Йорку, обдарована милозвучним сопрано. Вона найшла своєрідне продовження своєї кар'єри у влаштовуванні концертів молодого музичного доросту. Впродовж своєї 17-літньої співочої кар'єри Марія Лисогір співала з багатьма визначними співаками, та й ще і сьогодні правдоподібно можна найти платівку (MGM Recording) із награнням Баляди з опери „Бейбі Дол" композиції Дугласа Мора, яку співає разом із Беверлі Сілс і Валтером Кассель. Співачці Марії Лисогір завжди щастило знаходити молодих мистців; вона позичала їм ноти і піклувалася ходом „Музичного Матіне". Коли з причини недуги, М. Лисогір зменшила свою активність у Відділі, а ведення „Матіне" перебрала на кілька років Олена Процюк, пані Марія однак завжди служила добрими порадами для організаторів цих концертів. Святочне „Матіне"-Фестиваль цього 1987 року, відзначує поворот Марії Лисогір до активної участи у праці Відділу (вона її, до речі, ніколи не кинула), який вона тепер поновно очолює. Вона — голова Відділу і енерґійна організаторка названого концерту.

Добір виконавців програми — це окрема ділянка. Вік виконавців від початків вагався поміж віком — одинадцять років і меншбільш 25, а критеріями були — музична зрілість і вміння. Джерелами, що постачали, що так скажу, — молодий талант, були Український Музичний Інститут з незабутньою його директоркою Меланією Байловою на чолі, Таїсою Богданською, Галиною Клим, Рафаїлом Венке, Юліяною Осінчук, Н. Крахном, Левом Стругацьким, Андрієм Добрянським, Чічкою Андрієнко та іншими. Вони підготовляли молодь і їхню програму. Часто жіночі і хорові товариства підповіли виконавців. Ми теж розпитували серед талановитих родин про мистецький музичний доріст. Молоді музики ніколи за концерти не отримували жодної винагороди. Скромний дарунок — квіти, нагоду виступити перед публікою в УІА вони вважали за приємний обов'язок, а то і привілей. Критики Дарія Каранович і Теодор Терен Юськів радо приходили на концерти, давали поради молоді і писали статті до газет. Глядячи у минуле, можна сказати, що у нашій громаді є багато музичного таланту. Переважають у голосах — сопрани. Ми ледве чи можемо пригадати собі виступ співачки — альта. В інструментах переважає фортепіян. По сьогоднішній день нам вдалося найти дві арфи, три флейти. Скрипалів теж є дуже мало, — так що за останні роки ми не могли найти ні одного. Музиканти, які грають на інших музичних інструментах, не голосяться. Також маємо мало юнаків, що вибрали б собі шлях співака. У програмі „Музичних Матіне" переважала клясична музика західньоевропейських композиторів, але і українська музика не залишалася позаду: кожний учасник програми обов'язково включав українські точки у свою програму. Деякі із цих виконавців, а також і їхні чужинецькі учителі вперше тоді добре ознайомлювалися з українськими композиторами.

Слід сказати, що зараз щораз то тяжче найти відповідний молодий талант. Українська громада розпорошена по цілій Америці; діти ходять до американських шкіл, батьки не завжди цікавляться українським товариським чи громадським життям; молодь стає більш прагматичною, утворюючи музичні групи танкової музики, з яких ледве чи одна група вибилася на загальноамериканський форум.

Цьогорічне „Музичне Матіне" – Фестиваль згромадило багато талановитих учасників, які впродовж років брали участь у наших концертах. Це буде „ретроспективний" концерт. Жаліємо, що не мали ми змоги зібрати усіх, — деякі бо живуть далеко від Ню Йорку, а деякі залишили серйозні студії музики. Але 72-ий Відділ Союзу Українок і ті всі громадяни, які відвідують щороку „Музичні Матіне", щиросердечно вдячні виконавцям за їх труд, за їх любов до музики і за те, що вони дали нам змогу хоч частково причинитися до пожвавлення товариського життя Ню Йорку. Ми щиро запрошуємо їх усіх прибути на Фестиваль. „Музичні Матіне" — це не тільки музична, але також і приємна товариська подія. По концерті Відділ приготовляє щедру перекуску. Цією частиною програми опікується Анна Безкоровайна. Наша публіка мало знає Анну Безкоровайну, бо вона „за кулісами" разом із своєю залогою працює над приготуванням до товариської зустрічі. Прикраса заль Інституту, столів, організування буфету — це її справа. Часом, але дуже рідко, пані Анна виходить на залю, щоб запросити присутніх на перекуску, а подяку за її труд учасники прийняття складають їй заочно. Буфет звичайно складається із канапок, салаток, різних тортів і тісточок. Раз наша професійна членка Катерина Козуляк, разом з доньками, приготувала буфет, про який довго говорилося у Відділі. Другий раз, у 1976 році, Ольга Літепло випекла „Торт 200-ліття" довжини і ширини „кілометрової", який розійшовся в мить ще перед тим, як присутні мали змогу начудуватися його величиною і американською біло- синьо-червоною патріотичною декорацією.

Було б несправедливо не згадати і членок Відділу, які співпрацюють при влаштовуванні самого концерту, як і буфету. Бож треба і при касі рук до праці, і при декорації залі, і при розсставлюванні столів, крісел, при упорядкуванні заль після концерту. Хоч основну роботу виконує прислуга Інституту, то все таки багато роботи залишається і для концертового комітету і для членок — союзянок. Святочні сукні тоді знигають за фартушками, гарні ручки ховаються у гумових рукавицях. Касирки підраховують зібрані гроші, а скарбничка журиться, чи вступи покриють усі видатки. Тяжко „вигосподарювати" таку велику імпрезу, коли вступ — добровільний даток виносить тільки 5 долярів, та „Музичні Матіне" і не є призначені на дохід. Недобір, часом і доволі поважний (спеціяльно тоді, коли публіка не допише з причини перевантаження дня множеством інших імпрез), Відділ покриває з прибутків, що їх дає щорічний Осінній Равт — обід — бенкет — танці на Союзівці, що відбувається у місяці вересні. Коли ж вже трапиться так, що є дохід з „матіне", наприклад — 6 дол. (шість долярів), то тоді Відділ проголошує „національне свято"!

Цього року „Музичне Матіне" — Фестиваль має для нас особливе значення. Наші артисти, яких є 12, і Відділ постановили не тільки відзначити Срібний Ювілей Відділу, але також призначили увесь дохід на будову Українського Музею в Ню Йорку. Тож просимо нашу публіку не відмовити жертвувати на таку ціль 25 дол., а передусім дотримати нам товариства, своєю присутністю висловлюючи признання артистам — учасницям і учасникам Фестивалю, які пожертвували свій талант і час для розвитку дуже поважної, визнаної американським світом, української культурної станиці у Ню Йорку, що ним є УМ.

О. Процюк

ПРОКУРАТОР БРОНКСУ Маріо Мерола помер на мозкову кровотечу, проживши 65 років. Починаючи від губернатора Маріо Квомо до посадника Едварда Кача та інших політичних, світських та церковних діячів, була одноголосна заява, що покійний був людиною яка працювала для добра громади. Одною із його відомих справ — це було засудження Дейвида Берковіца, вбивника, який називав себе „сином Сема".

ЗГІДНО З РЕЧНИКАМИ Об'єднаних Націй, генеральний секретар Хавієр Перез де Куеяр написав листа до президента Роналда Регена, в якому прохає його натиснути на Конґрес щоб отримати 212 міл. дол. В іншому випадку, пише генеральний секретар у листі, Об'єднані Нації не будуть спроможні виплатити платні своїм працівникам вже в грудні ц.р.

У ВАШІНҐТОНІ ВИСОКОПОСТАВЛЕНІ урядовці в справах індіянів роздумують над тим, як перебудувати федеральну бюрократію у відношенні до американських тубильців, щоб надати їм більше можливостей в самоуправлінні та забезпеченні майбутности. Вміжчасі 200,000 тисячна індіянська нація наваго заявила через своїх провідників, що починає будову люксусового ресорту на своїх землях у спілці з Олеґом Кассіні.

БІЛИЙ ДІМ РОЗПОЧАВ процес вибирання кандидатів на номінацію до Верховного Суду, після того, як конґрес не одобрив попереднього номіната суддю Роберта Борка. Шеф штабу Білого Дому Говард Бейкер зустрівся з республіканськими провідниками й передав їм листу біля 30 намічених кандидатів, прізвища яких не опубліковано. Після перегляду й відкинення деяких кандидатів, цю республіканцями одобрену листу буде передано демократам, а тоді Президент дасть свій остаточний вибір.

Д-р М. Лупул...

(Закінчення зі стор. 1)

ком голови і колишній голова Федерації Українських Професіоналістів і Підприємців західньої Канади, член управи Клюбу Українських Професіоналістів і Підприємців в Едмонтоні. В роках 1973-76 д-р Лупул був головою Канадської дорадчої ради багатокультурности для степових провінцій, а в 1976-79 роках він був номінований заступником голови Всеканадської дорадчої ради багатокультурности. Одночасно він зредаґував чотири важливі праці для історії українців Канади.

Д-р О. Пріцак, дійсний творець Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, який під його головством перетворився у важливий український науковий центр. Він був також основним рушієм у збірковій кампанії 6 міл. дол. для створення трьох катедр українознавства при Гарвардському університеті.

Він є автором праці-студії „Походження Русі" англійською мовою. У цій праці він обговорює велику кількість джерельних матеріялів і намагається остаточно розв'язати це питанняк, над яким науковці сперечалися на протязі останніх двох століть.

Д-р Пріцак є одним із небагатьох дійсним і кваліфікованим знавцем у ділянці історії. Його всесторонній підхід до історичних проблем кваліфікує його як надзвичайно оригінального мислителя.

Вихідці...

(Закінчення зі стор. 1)

тяжко довідатись про майбутність комунізму з виголошених промов і дискусії. Але натомість з аналітичних пояснень деяких вчених, зокрема викладачів політичних наук і спеціялістів підсовєтської проблематики, американські й інші політики могли чимало дечого навчитись.

Підсумовуючи сам перебіг конференції, зокрема доповіді виголошені на високому рівні, керівники цієї імпрези прийшли до переконання, що наприклад, Совєтський Союз навіть за владування М. Ґорбачова, який дещо сповільнив прив'язаність комуністів до ортодоксальної догми, основно не зміниться, бо інакше він втратить ґрунт під ногами і це стане початком кінця його панування не тільки в СССР, але і його впливу в світі.

Існують можливості тимчасових позитивних змін на відтинку економіки і сповільнення політичного тиску на спільноту, — заявив Александер Зінов'єв, екзильний совєтський письменник, який живе і працює тепер у Мюнхені, Західня Німеччина. Дуже обережно висловлювався також Едуард Кузнєцов, теперішній керівник російського відділку в „Радіо Свобода". Натомість Іван Світак, професор філософії в Каліфорнійському стейтовому університеті, назвав „ґласность" вдосконаленою брехнею, „реформою без реформ". Своє твердження він обоснував відповідними арґументами. В тому ж тоні виступали також інші представники, називаючи „ґласность" самозаспокоюючою формою обману народів, які двигають на своїх плечах тягар комунізму.

„Папа —"...

(Закінчення зі стор. 2)

Хрищення в Дніпрових водах зродилось дуже глибоке релігійне життя стільки духовних синів і дочок святого Володимира. На цій спадщині святости зросло стільки Святих, а між ними святий Йосафат, для вас особливо дорогий; з неї жило стільки святих матерів і батьків вашої Церкви, часто для нас незнаних, імена яких однак є записані в Божій книзі історії, добре відомі Богові і Пречистій Діві Марії, як учні Христа.

Святі руки Богородиці „Нерушимої Стіни" в катедрі Святої Софії в Києві є завжди відкриті і простягнені від майже тисячі років, від часу, коли то князь Ярослав Мудрий вибрав Її за Матір і Царицю цілої Русі. Під свій материнський омофор і опіку Вона взяла тоді цілу Церкву і Народ Київської Русі у їхньому паломничанні до небесної батьківщини.

О, Мати Бога Спасителя і Дбайлива Помічнице Християн, поручаю Тобі урочистості святкування Тисячоліття Хрищення Київської Русі. Пресвята Богородице, споглянь Твоїм милосердним і ласкавим оком на Українську Католицьку Церкву і народ. Збережи у них скарб віри, підтримай їх у трудношах земного життя і поведи ціле християнське насліддя до спасенної вічности!

Усім вам тут присутнім, а також вашим дорогим рідним на батьківщині [illegible] уділяємо наше Апостольське Благословення.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ ТАНАСІЙЧУК, член УНС Відд. 47-го ім. Ольги Басараб в Бетлегемі, Па., помер 30-го вересня 1987 року на 41-му році життя. Нар. 1947 року вНоймарку, Нім. Членом УНС став 1980 року. Залишив у смутку дружину Дану, двох синів Тараса і Михайла, маму Софію, брата Богдана вітчима Василя. Похорон відбувся 3-го жовтня 1987 року на Говп Семетері в Гектавні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Гарас, секр.

ПЕТРО ЛЕВКОВИЧ, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ в Бриджпорті, Кт., помер на 68 році життя. Нар. 1920 року в Бриджпорті, Кт. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Анну Левкович, сина Петра з дружиною, троє внуків і дальшу родину. Похорон відбувся 1-го жовтня 1987 року на цвинтарі св. Івана в Стратфорді, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

КАТЕРИНА МРИКАЛО, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії у Скрентоні, Па., померла на 94-му році життя. Нар. 1893 року в Україні. Членом УНС стала 1925 року. Залишила у смутку сина Івана; дві дочки Анну Мрикало і Марію Кучвара; п'ятеро внуків і семеро правнуків. Похорон відбувся 8-го жовтня 1987 року на парохіяльному цвинатарі у Скрентоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ДМИТРАШ, член УНС Відд. 470-го в Лонг Бренч, Онт., помер 3-го вересня 1987 року на 63-му році життя. Народився 1924 року. Членом УНС став 31-го березня 1970 року. Залишив у смутку дружину Аврелію Ірену, двох синів Петра і Джирарда. Похорон відбувся 5-го вересня 1987 року на оселі Київ біля Торонто, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар